

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
NESĄŽININGOS PREKYBOS PRAKTIKOS ŽEMĖS ŪKIO IR MAISTO PRODUKTŲ
TIEKIMO GRANDINĖJE DRAUDIMO ĮSTATYMO NR. XIV-409 1, 2, 4, 5, 12, 13, 14, 16,
18, 20, 21 IR 23 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMAS**

2024 m. d.

Vilnius

1 straipsnis. 1 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 1 straipsnio 2 dalies 1 punktą ir jį išdėstyti taip:

„1) nesąžiningos prekybos praktikai, nurodytai šio įstatymo 4 straipsnio 1 dalyje, kai žemės ūkio ir maisto produktus parduoda tiekėjai, kurių metinė apyvarta per praėjusius finansinius metus sudaro nuo 1 euro iki 350 milijonų eurų, ir kai žemės ūkio ir maisto produktus perka pirkėjai, nepriklausomai nuo jų metinės apyvartos per praėjusius finansinius metus dydžio;“.

2. Pripažinti netekusiu galios 1 straipsnio 7 dalies 3 punktą.

2 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 2 straipsnio 9 dalį ir ją išdėstyti taip:

„9. Žemės ūkio ir maisto produktai – Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo I priede nurodyti produktai ir juos perdirbus pagaminami tame priede nenurodyti maistui skirti produktai, taip pat fasuotas geriamasis vanduo, šaltinio vanduo, natūralus mineralinis vanduo ir kiti nealkoholiniai gėrimai.“

3 straipsnis. 4 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 4 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Draudžiama ši nesąžiningos prekybos praktika, kai pirkėjas su tiekėju atsiskaito:

1) už greitai gendančius žemės ūkio ir maisto produktus – vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų;

2) už kitus žemės ūkio ir maisto produktus, nepriskirtinus šios dalies 1 punkte nurodytiems produktams, kurių sąrašą tvirtina Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliota institucija, vadovaudamasi Atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją įstatymo 5 straipsnio 2 dalies nuostatomis:

a) vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų;

b) kai atsiskaitoma dalimis, – 50 procentų sumos vėliau nei per 30 kalendorinių dienų ir likusius 50 procentų sumos vėliau nei per 60 kalendorinių dienų.

3) už kitus žemės ūkio ir maisto produktus, nepriskirtinus šios dalies 1 ir 2 punktuose nurodytiems produktams:

a) vėliau kaip per Atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją įstatymo 6 straipsnio 2 ir 3 dalyse nustatytus terminus, kai pirkimo–pardavimo sutartis sudaryta tarp tiekėjo ir pirkėjo, kuris yra viešasis subjektas;

b) vėliau kaip per 60 kalendorinių dienų, kai pirkimo–pardavimo sutartis sudaryta tarp tiekėjo ir pirkėjo, nenurodyto šio punkto a papunktyje.“

2. Pakeisti 4 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Atsiskaitymo terminai, nurodyti šio straipsnio 1 dalyje, į kuriuos įskaitoma žemės ūkio ir maisto produktų įkainojimo trukmė, skaičiuojami nuo:

1) žemės ūkio ir maisto produktų pristatymo laikotarpio, kuris baigiasi paskutinę kalendorinio mėnesio dieną, pabaigos, kai pirkimo–pardavimo sutartyje numatytas reguliarus žemės ūkio ir maisto produktų tiekimas;

2) žemės ūkio ir maisto produktų pristatymo dienos, kai pirkimo–pardavimo sutartyje nenumatytas reguliarus tiekimas.“

3. Pakeisti 4 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Nepaisant šio straipsnio 2 dalies nuostatų, atsiskaitymo terminai, į kuriuos įskaitoma žemės ūkio ir maisto produktų įkainojimo trukmė, skaičiuojami nuo mokėtinės sumos už pristatytus žemės ūkio ir maisto produktus nustatymo dienos, jeigu yra tenkinamos visos šios sąlygos:

1) mokėtiną sumą nustatė tiekėjas savo aiškiai raštu išreikšta valia;

2) mokėtinės sumos nustatymo diena yra vėlesnė negu žemės ūkio ir maisto produktų pristatymo diena ar pristatymo laikotarpio pabaiga.“

4. Pakeisti 4 straipsnio 4 dalies 5 punktą ir jį išdėstyti taip:

„5) pirkėjas perka žemės ūkio ir (ar) maisto produktus nesudaręs su šių produktų tiekėju rašytinės pirkimo–pardavimo sutarties pagal iš anksto su tiekėju sutartas sąlygas; tai netaikoma tais atvejais, kai žemės ūkio ir maisto produktus gamintojų organizacijos, įskaitant kooperatinę bendrovę (kooperatyvą), narys turi pristatyti (patiekti) gamintojų organizacijai (kooperatinei bendrovei (kooperatyvui), kurios narys yra tiekėjas, jeigu tos gamintojų organizacijos (kooperatinės bendrovės (kooperatyvo) įstatuose arba pagal juos priimtose taisyklėse ir sprendimuose įtvirtintos nuostatos atitinka Atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją įstatyme nustatytas žemės ūkio produkcijos pirkimo–pardavimo sutarties tipines sąlygas;“.

5. Pakeisti 4 straipsnio 5 dalies nuostatą iki dvitaškio ir ją išdėstyti taip:

„5. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyti draudimai nedaro poveikio:“.

6. Pakeisti 4 straipsnio 6 dalies nuostatą iki dvitaškio ir ją išdėstyti taip:

„Šio straipsnio 1 dalyje nurodyti draudimai netaikomi mokėjimams:“.

7. Pakeisti 4 straipsnio 10 dalį ir ją išdėstyti taip:

„Šio straipsnio 1, 4 ir 7 dalyse nustatyti draudimai yra privalomi, nepriklausomai nuo šalių sudarytai pirkimo–pardavimo sutarčiai taikytinos teisės.“

4 straipsnis. 5 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 5 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Tiekėjai ir pirkėjai, vadovaudamiesi žemės ūkio ir maisto produktų priskyrimo prie greitai gendančių žemės ūkio ir maisto produktų tvarkos aprašu ir rekomendacinio pobūdžio greitai gendančių žemės ūkio ir maisto produktų sąrašu, nurodytu šio straipsnio 2 dalyje, sudarydami pirkimo–pardavimo sutartis atrenka iš Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo I priede nurodytus produktus, taip pat kitus šiame priede nenurodytus maistui skirtus produktus, pagamintus perdirbus šiame priede išvardytus produktus, taip pat fasuotą geriamąjį vandenį, šaltinio vandenį, natūralų mineralinį vandenį ir kitus nealkoholinius gėrimus.“

5 straipsnis. 12 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 12 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Baigus arba nutraukus pažeidimo tyrimą, proceso dalyviai turi teisę susipažinti su pažeidimo tyrimo išvadomis (toliau – tyrimo išvados). Proceso šalys taip pat turi teisę susipažinti su bylos medžiaga, išskyrus dokumentus, kurie susiję su tiekėju, kuriam buvo pritaikyta nesažiningos prekybos praktika ir dėl kurio pažeistų interesų vykdomas tyrimas, tapatybe ar kitais jo tapatybės nustatymo duomenimis, jeigu tiekėjas arba tiekėjo interesams atstovaujanti organizacija ar asociacija (gamintojų organizacija, kitų tiekėjų organizacija ir tokių organizacijų asociacija) prašo juos saugoti. Agentūra turi teisę motyvuotu sprendimu apriboti proceso šalių teisę susipažinti su dokumentais, kurie sudaro valstybės, tarnybos, profesinę ar komercinę paslaptį. Šis Agentūros sprendimas gali būti skundžiamas Regionų administraciniam teismui per 7 kalendorines dienas nuo jo įteikimo proceso dalyviams dienos.“

2. Papildyti 12 straipsnį 7 dalimi:

„7. Sustabdžius pažeidimo tyrimą arba bylą, sustabdomi ir šio įstatymo 12 straipsnio 6 dalyje nustatyti terminai.“

6 straipsnis. 13 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 13 straipsnio pavadinimą ir jį išdėstyti taip:

„13 straipsnis. Pareiškimo atlikti pažeidimo tyrimą pateikimas ir jo nagrinėjimas; pažeidimo tyrimo sustabdymo ir nutraukimo pagrindai“.

2. Pakeisti 13 straipsnio 4 dalies 4 punktą ir jį išdėstyti taip:

„4) pareiškime nurodytos faktinės aplinkybės yra priskirtinos prie Agentūros vadovo patvirtintų galimų mažareikšmių pažeidimų;“.

3. Papildyti 13 straipsnį 7, 8, 9 ir 10 dalimis:

„7. Agentūra motyvuotu sprendimu sustabdo pažeidimo tyrimą, jeigu:

1) pirkėjui, kurio atžvilgiu atliekamas pažeidimo tyrimas, yra iškelta bankroto ar restruktūrizavimo byla, iki bankroto ar restruktūrizavimo proceso pabaigos;

2) dėl to paties pažeidimo kita Europos Sąjungos valstybės narės priežiūros institucija yra pradėjusi pažeidimo tyrimą, iki bus išspręstas klausimas dėl bendradarbiavimo ir (ar) nurodyta, kuri priežiūros institucija turi tęsti pažeidimo tyrimą;

3) pirkėjas, kurio atžvilgiu atliekamas pažeidimo tyrimas, gali būti priskiriamas prie didelę rinkos galią turinčios mažmeninės prekybos įmonės, kol bus įvertinta, ar pirkėjas atitinka didelę rinkos galią turinčiai mažmeninės prekybos įmonei keliamus reikalavimus.

8. Sustabdžius pažeidimo tyrimą, sustabdomas ir šio įstatymo 12 straipsnio 6 dalyje nustatytas pažeidimo tyrimo terminas. Jeigu išnyko šio straipsnio 7 dalyje numatyti pažeidimo tyrimo sustabdymo pagrindai, Agentūros motyvuotu sprendimu pažeidimo tyrimas atnaujinamas, išskyrus atvejus, kai atsirado šio straipsnio 9 dalyje numatyti pažeidimo tyrimo nutraukimo pagrindai. Atnaujinus pažeidimo tyrimą, pažeidimo tyrimo termino skaičiavimas tęsiamas nuo šio tyrimo atnaujinimo momento.

9. Agentūra motyvuotu sprendimu nutraukia pažeidimo tyrimą, jeigu paaiškėja šio įstatymo 13 straipsnio 4 dalyje arba 18 straipsnio 9 dalies 2 punkte nurodytos aplinkybės.

10. Agentūra motyvuotą sprendimą sustabdyti pažeidimo tyrimą arba nutraukti pažeidimo tyrimą turi priimti ne vėliau kaip per 20 kalendorinių dienų nuo šio straipsnio 7–9 dalyse nurodytų aplinkybių paaiškėjimo dienos. Agentūrai priėmus motyvuotą sprendimą sustabdyti pažeidimo tyrimą arba nutraukti pažeidimo tyrimą, šio sprendimo kopija išsiunčiama proceso šalims ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo jo priėmimo dienos.“

7 straipsnis. 14 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 14 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„5. Agentūros sprendimas taikyti laikinąsias priemones gali būti skundžiamas Regionų administraciniam teismui per 10 kalendorinių dienų nuo jo įteikimo pirkėjui dienos. Skundo padavimas laikinųjų priemonių taikymo nesustabdo. Skundas turi būti išnagrinėtas ir sprendimas dėl jo priimtas per 45 kalendorines dienas nuo skundo gavimo dienos. Regionų administracinio teismo

sprendimas gali būti skundžiamas Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui per 7 kalendorines dienas nuo sprendimo paskelbimo Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas apeliacinį skundą dėl Regionų administracinio teismo sprendimo turi išnagrinėti ir sprendimą dėl jo priimti per 45 kalendorines dienas nuo bylos gavimo teisme dienos.“

8 straipsnis. 16 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 16 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Agentūrai priėmus sprendimą dėl tyrimo veiksmų, numatytų šio įstatymo 15 straipsnio 1 dalies 1 punkte, Agentūros darbuotojas pateikia Regionų administraciniam teismui prašymą dėl teismo leidimo įeiti į pirkėjui, kuris įtariamas padaręs šio įstatymo pažeidimą, nuosavybės teise priklausančią ar jo valdomą teritoriją ir (ar) jam nuosavybės teise priklausančias ar jo valdomas ir naudojamas patalpas ir jose atlikti patikras išdavimo.“

2. Pakeisti 16 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Išnagrinėjęs prašymą išduoti teismo leidimą įeiti į juridiniam arba fiziniam asmeniui – pirkėjui, kuris įtariamas padaręs šio įstatymo pažeidimą, nuosavybės teise priklausančią ar jo valdomą teritoriją ir (ar) jam nuosavybės teise priklausančias ar jo valdomas ir naudojamas patalpas, Regionų administracinis teismas priima motyvuotą nutartį prašymą patenkinti, patenkinti iš dalies arba atmesti.“

3. Pakeisti 16 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„5. Agentūra turi teisę per 7 kalendorines dienas nuo teismo nutarties paskelbimo dienos apskųsti Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui Regionų administracinio teismo nutartimi atmestą arba iš dalies patenkintą prašymą dėl teismo leidimo įeiti į juridiniam arba fiziniam asmeniui – pirkėjui, kuris įtariamas padaręs šio įstatymo pažeidimą, nuosavybės teise priklausančią ar jo valdomą teritoriją ir (ar) jam nuosavybės teise priklausančias ar jo valdomas ir naudojamas patalpas.“

4. Pakeisti 16 straipsnio 6 dalį ir ją išdėstyti taip:

„6. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas skundą dėl Regionų administracinio teismo nutarties turi išnagrinėti ne vėliau kaip per 7 kalendorines dienas nuo šio skundo gavimo dienos. Agentūros atstovas turi teisę dalyvauti Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui žodinio proceso tvarka nagrinėjant skundą dėl Regionų administracinio teismo nutarties.“

9 straipsnis. 18 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 18 straipsnį 8¹ ir 8² dalimis:

„8¹. Agentūra motyvuotu sprendimu sustabdo bylą, jeigu:

1) pirkėjui, kurio atžvilgiu nagrinėjama byla, yra iškelta bankroto ar restruktūrizavimo byla, iki bankroto ar restruktūrizavimo proceso pabaigos;

2) dėl to paties pažeidimo kita Europos Sąjungos valstybės narės priešišios institucija yra pradėjusi pažeidimo tyrimą, iki bus išspręstas klausimas dėl bendradarbiavimo ir (ar) bylos nagrinėjimo;

3) pirkėjas, kurio atžvilgiu nagrinėjama byla, gali būti priskiriamas prie didelę rinkos galią turinčios mažmeninės prekybos įmonės, kol bus įvertinta, ar pirkėjas atitinka didelę rinkos galią turinčiai mažmeninės prekybos įmonei keliamus reikalavimus.

8². Sustabdžius bylą, sustabdomi ir šio įstatymo 12 straipsnio 6 dalyje nustatyti terminai. Jeigu išnyko šio straipsnio 8¹ dalyje numatyti bylos sustabdymo pagrindai, Agentūros motyvuotu sprendimu bylos nagrinėjimas atnaujinamas, išskyrus atvejus, jei atsirado šio straipsnio 9 dalies 2 punkte nustatyti bylos nutraukimo pagrindai. Atnaujinus bylos nagrinėjimą, šio įstatymo 12 straipsnio 6 dalyje nustatytų terminų skaičiavimas tęsiamas nuo bylos atnaujinimo momento.“

2. Papildyti 18 straipsnio 9 dalies 2 punktą e, f, g ir h papunkčiais:

„e) pirkėjas yra likviduojamas arba reorganizuojamas ir negalimas teisių ir pareigų perėmimas (kai pirkėjas yra juridinis asmuo);

f) pirkėjas miršta (kai pirkėjas yra fizinis asmuo);

g) paaiškėja, kad pirkėjas, kuris įtariamas padaręs šio įstatymo pažeidimą, yra neveiksnus;

h) paaiškėja šio įstatymo 13 straipsnio 4 dalyje nurodytos aplinkybės.“

3. Pakeisti 18 straipsnio 10 dalies nuostatą iki dvitaškio ir ją išdėstyti taip:

„10. Šio straipsnio 8¹ ir 9 dalyse nurodytame sprendime turi būti nurodyta:“.

4. Pakeisti 18 straipsnio 11 dalį ir ją išdėstyti taip:

„11. Šio straipsnio 8¹ ir 9 dalyse nurodyto sprendimo kopija ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo jo priėmimo dienos išsiunčiama registruotu laišku proceso šalims. Kai Agentūros sprendime yra neskelbtinų duomenų (valstybės, tarnybos, profesinių, komercinių paslapčių ar asmens duomenų, kurie yra neskelbtini atsižvelgiant į asmens duomenų apsaugos teisės aktų reikalavimus), parengiama skelbtina sprendimo versija, iš kurios pašalinami visi neskelbtini duomenys.“

10 straipsnis. 20 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 20 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„Agentūros sprendimai, priimti pagal šio įstatymo 10 straipsnio 2 dalį, 13 straipsnio 4 ir 9 dalis ir 18 straipsnio 9 dalį, per 30 kalendorinių dienų nuo sprendimo kopijos gavimo dienos gali būti skundžiami teismui Administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka. Skundą gali pateikti tik proceso šalys. Kreipimasis į teismą nesustabdo sprendimo vykdymo, jeigu teismas nenustato kitaip.“

11 straipsnis. 21 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 21 straipsnio 2 dalies nuostatą iki dvitaškio ir ją išdėstyti taip:

„2. Už šio įstatymo 4 straipsnio 1 dalyje nurodytų draudžiamų nesąžiningos prekybos praktikos veiksmų taikymą pirkėjui skiriama ne mažesnė kaip dviejų šimtų eurų, tačiau ne didesnė kaip 20 procentų nuo susidariusios pradelstų skolų tiekėjui sumos dydžio bauda. Baudos dydis apskaičiuojamas ir skiriamas pirkėjui vadovaujantis šiais etapais:“.

12 straipsnis. 23 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 23 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Agentūra iki kiekvienų metų kovo 1 d. savo interneto svetainėje paskelbia savo veiklos, susijusios su šio įstatymo nuostatų taikymu, metinę ataskaitą. Šioje ataskaitoje nurodomas per praėjusius metus gautų skundų skaičius ir pradėtų, užbaigtų, sustabdytų arba nutrauktų tyrimų skaičius. Ataskaitoje pateikiama kiekvieno tyrimo dalyko santrauka, tyrimo rezultatai ir, kai taikytina, priimtas sprendimas, laikantis šio įstatymo 9 straipsnyje nustatytų konfidencialumo reikalavimų.“

13 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas ir taikymas

1. Šis įstatymas įsigalioja 2024 m. rugpjūčio 1 d.

2. Iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos pradėti pažeidimų tyrimai baigiami ir pradėtos nagrinėti bylos baigiamos nagrinėti šio įstatymo 6, 7, 8, 9, 10 straipsniuose išdėstytose Lietuvos Respublikos nesąžiningos prekybos praktikos žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje draudimo įstatymo nuostatose nustatyta pažeidimų tyrimo ir bylų nagrinėjimo tvarka.

3. Iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos sudarytos kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) ir mažųjų bendrijų ir jų narių žemės ūkio ir (ar) maisto produktų pirkimo–pardavimo sutartys turi būti peržiūrėtos ir patikslintos bei užtikrinta jų atitiktis šio įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų reikalavimams.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas